

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 14. Vtrum facto diuortio si innocens fornicetur, teneatur coniugem
dimissum sibi reconciliare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Quintò: Recensentur multa alia crimina in lege Consensu Codice de Repudijs; ob qua intercedente iudicio Ecclesiastico potest fieri diuortium.

Dices: Quomodo ergo Dominus excepit solam Fornicationem, ob qua licet vxores dimittere?

Differentia inter fornicationem, & alia crimina, quoad diuortium.

Respondeo: Quia Fornicatio opponitur fidei coniugali; vnde ipsa est propria causa diuortij. Deinde fornicatio talis est, vt si vel semel sit commissa, etsi mox pœniteat, tamen coniux perpetuò dimitti possit; quod in alijs non licet. Vnde etiam in hoc casu coniux innocens potest ingredi Religionem, sicut fecit Paulus simplex; vel initiari saceris, vel manere in cœlibatu seculari.

DVBIVM XII.

Virum coniux innocens teneatur dimittere coniugem fornicantem?

110 Non tenetur absolute.

Tenetur aliquando per accidens.

Respondeo: Absolute non teneri coniugem innocentem dimittere coniugem fornicantem. Nam Dominus id non iubet, sed solum permittit. Ratio est, quia nemo tenetur se priuare re sua, vel suo iure, sine sua culpa.

Fieri tamen potest vt per accidens teneatur innocens à se dimittere nocentem: Primò, Ratione scandali: nam nisi dimiserit, videbitur consentire eius flagitijs. Et iuxta hunc casum explicandi sunt Canones, Vnum teneri relinquere coniugem adulteram. Secundo, Quando non est spes aliàs coniugem corrigendi, nisi per diuortium; tenetur enim eius correctionem optimo modo procurare. Si tamen maritus possit occurrere scandalo, non tenetur illam dimittere, maxime si illi esset magno incommodo illà carere, vel ratione rei domesticæ, vel ratione incontinentiæ suæ.

DVBIVM XIII.

Virum facto diuortio, possit innocens sibi reconciliare dimissum?

111 Affirmatur.

Innocens non tenetur ad reconciliationem.

Respondeo: Posse, maxime si dimissus se emendauerit: vt patet 1. Corinth. 7. vbi Apostolus mulierem, quæ ob iustam causam separata est à viro, iubet manere inuuptam, vel viro suo reconciliari permittit ergo reconciliationem. Ratio est: quia diuortium factum est ad instantiam partis innocentis, vt nimirum eius iuri satisfaceret: quisque autem potest cedere iuri suo. Deinde, sententia Ecclesiæ non compellebat innocentem dimittere vxorem, sed permittebat & adiuuabat.

Adde tamen: Partem innocentem non teneri ad reconciliationem, vt colligitur ex Apostolo, qui loquitur sub diuisione, id liberum relinquens. Ratio est, quia sententia Ecclesiæ concessit diuortium perpetuum: vnde, facto diuortio, potest innocens ingredi Religionem, vel initiari saceris Ordinibus, vel manere in cœlibatu seculari. Coniux tamen qui dimissus est tenetur reconciliari si innocens velit: quia diuortium factum est in fauorem innocentis. Vnde non potest fieri Sacerdos, nec ingredi Religionem sine facultate vxoris innocentis, vel saltè nisi innocens significauerit se nunquam illi reconciliatum iri.

Potesit innocens admittit non emendat.

Petes: Quid si coniux dimissus non est emendatus, sed adhuc fornicetur, poteritne reconciliari?

Respondeo: Absolute posse, si absit scandalum. Sicut enim innocens non tenebatur illum dimittere,

ita dimissum non tenetur perpetuò excludere, sed potest rursus recipere, etiam si sit incorrigibilis; vt docet. Abulensis in cap. 19. Matthæi quæst. 71.

DVBIVM XIV.

Virum facto diuortio, si innocens fornicetur, teneatur coniugem dimissum sibi reconciliare?

Respondeo: Absolute non teneri in foro conscientia, antequam à iudice compellatur: nam sententia perpetui diuortij iuridicè data est, vnde iuridicè est irritanda. Ex quadam tamen æquitate videtur teneri cum dimisso reconciliari, quia iam per suum crimen ius diuortij amisit, & coniux dimissus acquisiuit ius coniugem repetendi. Vnde, si id postulet à iudice, post sufficientem probationem, alter est compellendus redire ad coniugem dimissum.

112 Absolute non tenetur.

DVBIVM XV.

Quibus casibus fiat illicitum diuortium in causa fornicationis?

Respondeo: Diuortium in causa fornicationis fieri illicitum in sex casibus. Primus est: Quando vxor putans maritum esse mortuum, alteri iuncta est; vt habetur Canone Bellicæ, 34. q. 2. Ratio est: quia tunc vxor non nisi materialiter fornicatur: quæ fornicatio non tam grauiter puniri debet.

113 Si putet maritum esse mortuum.

Secundus est: Quando vi est oppressa ab aliquo; vt habetur Canone Itane, 32. quæst. 5. Tunc enim non verè fornicatur; nam non peccat. Si tamen fuerit solum metu etiam graui compulsa, non excusatur: quia est verum adulterium. Patet ex Canone Omnes causationes, 32. qu. 7.

114 Si vi oppressa.

Tertius est: Quando per fraudem decepta est ab aliquo, putans eum esse suum maritum. Patet, quia non est fornicatio nisi materialiter: Can. Si virgo, 34. qu. 3.

115 Si per fraudem decepta.

Quartus est: Quando vterque coniux est fornicatus. Nam paria delicta inuicem compensatione solvuntur. Patet ex Capisignificasti, de Diuortijs.

116 Si vterque fornicatus.

Quintus est: Quando alter consensit in adulterium alterius: vt patet Capitulo Discretionem, de eo qui cognouit consanguineam vxoris. Ad hoc tamen non sufficit vt vir vxorem domo expulerit, & eam alere noluerit, nisi id eo sine fecerit, vt adulterium committeret: vt patet Capitulo Significasti, & Cap. Ex litteris, de Diuortijs.

117 Si alter in adulterium consensit.

Sextus est: Quando innocens reconciliauit sibi alterum: quod fit, vel expresse condonando, vel petendo reddendoque sponte debitum, postquam sciuit alterius flagitium: vt patet Canone Si quis, & Canone Quod autem, 32. q. 5. Si enim nesciat, vel coactè reddat debitum, non amittit ius diuortij.

118 Si innocens sibi alterum reconciliauit.

DVBIVM XVI.

Quando studio maioris perfectionis fit diuortium, quidnam secundum Iura obseruari debent?

Respondeo, & Dico Primò: Quando vxor ingreditur Religionem, necesse est virum si militer ingredi, vel suscipere sacros Ordines; vel certe

119 Si vxor Religionem ingrediat.